

Handläggare
Sofia Rydén
Telefon: 08-508 335 37

Till
Utbildningsnämnden
2024-09-26

Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2023/1159

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ”Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna” till utbildningsnämnden för yttrande. I och med det nya programmet samlas arbetet med de mänskliga rättigheterna i ett och samma program. Målet med programmet för de mänskliga rättigheterna är att Stockholms stad ska vara en öppen, jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism.

Förvaltningen ser positivt på att samla arbetet med de mänskliga rättigheterna i ett och samma program. Ett sammanhållet program bör vara lättare för verksamheterna att förhålla sig till. Programmet för mänskliga rättigheter ska samtidigt kompletteras med sex tillhörande handlingsplaner. Förvaltningen ser en risk med att detta motverkar syftet med att ha ett sammanhållet program. En stor mängd olika styrdokument kan skapa oklarhet och göra arbetet ineffektivt. Förvaltningen vill därför framhålla att det är viktigt att göra dokumenten begripliga för verksamheterna, exempelvis genom konkreta mål. Förvaltningen ser även ett behov av att förtydliga organisationen för den samverkan som programmet för mänskliga rättigheter beskriver är nödvändig.

Utbildningsförvaltningen
Grundskoleavdelningen

Hantverkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Växel 08 508 33 000
Fax
registrator.utbildning@edu.stockholm.se
<https://start.stockholm/>

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Eftersom remisstiden är kort föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden justerar beslutet omedelbart.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ”Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna” till utbildningsnämnden för yttrande.

Stockholms stad har tidigare haft flera olika program för att stärka de mänskliga rättigheterna. Nu ska staden samla arbetet med de mänskliga rättigheterna i ett och samma program. Målet med programmet är att Stockholms stad ska vara en öppen, jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism.

Programmet för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) ska fungera som ett paraply för de tillhörande handlingsplanerna för:

- Att motverka rasism
- Barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad
- De nationella minoriteternas rättigheter
- Ett jämställt Stockholm
- Lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (hbtqi)
- Romsk inkludering

MR-programmet och de tillhörande handlingsplanerna har tre fokusområden. Fokusområdena är följande:

- Kunskap och information
- Välfärd och service
- Delaktighet och inflytande

Alla nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att säkerställa de mänskliga rättigheterna i sina verksamheter och arbetet ska vara systematiskt och sammanhållet. För att uppnå detta ska nämnderna och bolagsstyrelserna tillämpa ett rättighetsbaserat arbetssätt. Utmaningarna är tvärasektoriella och kräver därför samverkan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen, avdelningen för ekonomi och styrning, avdelningen för lärande och elevhälsa, avdelningen för uppföljning och samordning samt avdelningen för personal och kompetensförsörjning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 17 september 2024. Funktionshindersrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 18 september 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att samla arbetet med de mänskliga rättigheterna i ett och samma program. Ett sammanhållet program bör vara lättare för verksamheterna att förhålla sig till.

Förvaltningen ser även positivt på att begreppet intersektionalitet används för att uppmärksamma olika maktordningar i samhället och hur dessa påverkar människor. I MR-programmet används begreppet ”normkritik”. Detta är inte ett ord som används i dagens läroplan, utan har bytts ut till ordet ”normmedvetenhet”.

Förvaltningen föreslår att samma begrepp används i MR-programmet.

Vidare konstaterar förvaltningen att det föreslagna MR-programmet ska fungera som ett paraply för de tillhörande sex handlingsplanerna. Förvaltningen ser en risk att för många olika styrdokument skapar oklarhet och gör arbetet ineffektivt. Förvaltningen vill därför framhålla att det är viktigt att göra dokumenten begripliga för verksamheterna, till exempel genom konkreta mål. Detta blir en viktig del i arbetet med att implementera MR-programmet och handlingsplanerna. Staden behöver en strategi för att tydliggöra och skapa information om hur program och handlingsplaner hänger ihop samt hur de är tänkta att utveckla och påverka framtiden för barn, unga och vuxna i staden.

Ansvar för genomförande och samverkan ska enligt MR-programmet ligga på nämnder och bolagsstyrelser. MR-programmet beskriver att utmaningarna är tvärsektoriella och kräver samverkan med såväl interna som externa aktörer. Förvaltningen instämmer i bedömningen men önskar att formerna för hur detta ska organiseras förtydligas.

Konsekvenser för barns rättigheter samt jämställdhetsanalys
Då ärendet är svar på remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Eftersom remisstiden är kort föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden justerar beslutet omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-09-17